

Parlamentul României
Senat

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități

Nr. XXVI/327/05.05.2021

AVIZ

la

Propunerea legislativă pentru abrogarea alin.(6) al art.34 din Legea nr.248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități, prin adresa nr. **L123/2021** din data de 26.04.2021, a fost sesizată, în vederea întocmirii avizului, cu **Propunerea legislativă pentru abrogarea alin.(6) al art.34 din Legea nr.248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate**, inițiatori: Făgărășian Valentin-Ilie - deputat PNL.

În ședința din 05.05.2021, Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a hotărât, cu **majoritatea** voturilor senatorilor prezenți, să adopte un **aviz favorabil cu observații și recomandări**.

Având în vedere

- i. art. 45 din Tratatul European privind Funcționarea Uniunii Europene conform căruia fiecărui cetățean european îi este garantat dreptul de liberă alegere a domiciliului
- ii. art. 49 din Tratatul European privind Funcționarea Uniunii Europene conform căruia fiecărui cetățean european îi este garantat dreptul de stabilire a domiciliului, precum și toate drepturile conexe
- iii. Directiva 2004/38/CE din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și la ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii uniunii și membrii familiilor acestora

Întrucât:

(1) după intrarea țării noastre în Comunitatea Europeană, cetățenii români au dobândit dreptul de liberă circulație în baza cărții de identitate (fără pașaport) și, dreptul la libera alegere a domiciliului în orice stat membru UE

(2) noul Cod Civil reglementează prin art. 87 și art. 88 domiciliul și reședința astfel: "Domiciliul persoanei fizice, în vederea exercitării drepturilor și libertăților sale civile, este acolo unde acesta

declară că își are locuința principală.” iar “Reședința persoanei fizice este locul unde își are locuința secundară.”

(3) În majoritatea statelor UE nu se face distincție între termenul de rezidență și cel de domiciliu, semnificația celor doi termeni fiind asemănătoare. În fapt, și la noi, termenul de reședință derivă din rezidență, iar DEX-ul stabilește că primul din sensurile termenului rezidență este acela de “reședință, sediu, domiciliu”, iar cel de-al doilea sens este “dreptul și starea persoanei care se stabilește într-o țară străină ca rezident”.

(4) Conform dispozițiilor art. 86 alin.1 Cod Civil cetățenii români au dreptul să își stabilească ori să își schimbe în mod liber, domiciliul sau reședința, în țară sau în străinătate, cu excepția cazurilor anume prevăzute de lege.

(5) Din interpretarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, reiese că noțiunea de „domiciliu” se referă la adresa cu care debitorul figurează în evidențele organelor administrative și care este menționată în cartea de identitate. Orice altă adresă la care debitorul locuiește, nu poate fi asimilată domiciliului, atâta timp cât aceasta nu este menționată în cartea de identitate și în evidențele organelor administrative.

(6) există cetățeni români și, în același timp, cetățeni Europeni care au în fapt domiciliul într-o țară membră UE în baza dreptului menționat anterior, a formalităților și a documentelor eliberate de statul respectiv, iar pe de altă parte au o carte de identitate românească pe care figurează un domiciliu din România.

(7) există și o altă categorie de persoane care dețin un pașaport de cetățean român cu mențiunea domiciliului în străinătate (acronimul CRDS), situație care, în conformitate cu art. 34 din Legea nr. 248/2005, impune pentru eliberarea pașaportului cu mențiunea CRDS retragerea Cărții de Identitate românești.

(8) există situația ca un cetățean român (care domiciliază în afara țării, pe teritoriul Uniunii Europene (în baza actului de identitate emis de statul român și în baza documentelor ce reglementează domiciliul în statul respectiv), iar la expirarea termenului de valabilitate a Cărții de Identitate) să dea o declarație falsă din care să reiasă că domiciliază în țară, ca să-și poată reînnoi actul de identitate.

(9) există o posibilă discriminare între cetățenii români cu pașaport CRDS și cei care au cărți de identitate întrucât dreptul la reședință nu este reflectat la cei cu pașaport CRDS pe când la cei cu cărți de identitate se aplică autocolantul tip privind reședința pe verso-ul actului de identitate

Din considerentele expuse, membrii Comisiei consideră că:

i. retragerea cărților de identitate cetățenilor români care domiciliază într-un alt stat membru UE nu sprijină aceste persoane atâta timp cât în absența acestui document ele sunt obstructionate în exercitarea unor drepturi în țara de origine sau chiar le sunt restrânse anumite drepturi cetățenești

ii. este necesară o clarificare a noțiunii de domiciliu și o armonizare a legislației cu realitatea ultimilor ani, în contextul integrării în UE și al erei digitalizării. Tehnologiile digitale reprezintă soluții puternice pentru soluționarea acestor probleme și pentru adaptarea sistemelor la provocările viitoare.

iii. este necesară modificarea legislației în vederea:

- înscrierii mențiunii de "cetățean român cu domiciliul în străinătate" chiar pe cartea de identitate

- eliminării pașaportului CRDS întrucât se creează o ambivalență a codurilor numerice personale

În aceste condiții, domiciliul vechi din România ar putea deveni reședință (locuința secundară) pentru persoana în cauză și ar putea chiar să rămână stipulat în cartea de identitate (C.I.). Acest lucru ar ajuta mult autoritățile, având astfel o evidență clară atât a domiciliului din străinătate, cât și a celui din România (care devine astfel reședință) și toate acestea în baza aceluiași act de identitate.

Președinte,

Senator Matei Constantin Bogdan

Secretar,

Senator Neagu Ionuț

Domnului senator CSÁSZÁR Károly Zsolt,

Președintele Comisiei pentru administrație publică

Parlamentul României
Senat

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități

Nr. XXVI/327/05.05.2021

AVIZ

la

Propunerea legislativă pentru abrogarea alin.(6) al art.34 din Legea nr.248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități, prin adresa nr. **L123/2021** din data de 26.04.2021, a fost sesizată, în vederea întocmirii avizului, cu **Propunerea legislativă pentru abrogarea alin.(6) al art.34 din Legea nr.248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate**, inițiatori: Făgărășian Valentin-Ilie - deputat PNL.

În ședința din 05.05.2021, Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a hotărât, cu **majoritatea** voturilor senatorilor prezenți, să adopte un **aviz favorabil cu observații și recomandări**.

Având în vedere

- i. art. 45 din Tratatul European privind Funcționarea Uniunii Europene conform căruia fiecărui cetățean european îi este garantat dreptul de liberă alegere a domiciliului
- ii. art. 49 din Tratatul European privind Funcționarea Uniunii Europene conform căruia fiecărui cetățean european îi este garantat dreptul de stabilire a domiciliului, precum și toate drepturile conexe
- iii. Directiva 2004/38/CE din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și la ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii uniunii și membrii familiilor acestora

Întrucât:

(1) după intrarea țării noastre în Comunitatea Europeană, cetățenii români au dobândit dreptul de liberă circulație în baza cărții de identitate (fără pașaport) și, dreptul la libera alegere a domiciliului în orice stat membru UE

(2) noul Cod Civil reglementează prin art. 87 și art. 88 domiciliul și reședința astfel: "Domiciliul persoanei fizice, în vederea exercitării drepturilor și libertăților sale civile, este acolo unde acesta declară că își are locuința principală." iar "Reședința persoanei fizice este locul unde își are locuința secundară."

(3) în majoritatea statelor UE nu se face distincție între termenul de rezidență și cel de domiciliu, semnificația celor doi termeni fiind asemănătoare. În fapt, și la noi, termenul de reședință derivă

din rezidență, iar DEX-ul stabilește că primul din sensurile termenului rezidență este acela de „reședință, sediu, domiciliu”, iar cel de-al doilea sens este „dreptul și starea persoanei care se stabilește într-o țară străină ca rezident”.

(4) Conform dispozițiilor art. 86 alin.1 Cod Civil cetățenii români au dreptul să își stabilească ori să își schimbe în mod liber, domiciliul sau reședința, în țară sau în străinătate, cu excepția cazurilor anume prevăzute de lege.

(5) Din interpretarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, reiese că noțiunea de „domiciliu” se referă la adresa cu care debitorul figurează în evidențele organelor administrative și care este menționată în cartea de identitate. Orice altă adresă la care debitorul locuiește, nu poate fi asimilată domiciliului, atâta timp cât aceasta nu este menționată în cartea de identitate și în evidențele organelor administrative.

(6) există cetățeni români și, în același timp, cetățeni Europeni care au în fapt domiciliul într-o țară membră UE în baza dreptului menționat anterior, a formalităților și a documentelor eliberate de statul respectiv, iar pe de altă parte au o carte de identitate românească pe care figurează un domiciliu din România.

(7) există și o altă categorie de persoane care dețin un pașaport de cetățean român cu mențiunea domiciliului în străinătate (acronimul CRDS), situație care, în conformitate cu art. 34 din Legea nr. 248/2005, impune pentru eliberarea pașaportului cu mențiunea CRDS retragerea Cărții de Identitate românești.

(8) există situația ca un cetățean român (care domiciliază în afara țării, pe teritoriul Uniunii Europene (în baza actului de identitate emis de statul român și în baza documentelor ce reglementează domiciliul în statul respectiv), iar la expirarea termenului de valabilitate a Cărții de Identitate) să dea o declarație falsă din care să reiasă că domiciliază în țară, ca să-și poată reînnoi actul de identitate.

(9) există o posibilă discriminare între cetățenii români cu pașaport CRDS și cei care au cărți de identitate întrucât dreptul la reședința nu este reflectat la cei cu pașaport CRDS pe când la cei cu cărți de identitate se aplică autocolantul tip privind reședința pe verso-ul actului de identitate

Din considerentele expuse, membrii Comisiei consideră că:

i. retragerea cărților de identitate cetățenilor români care domiciliază într-un alt stat membru UE nu sprijină aceste persoane atâta timp cât în absența acestui document ele sunt obstructionate în exercitarea unor drepturi în țara de origine sau chiar le sunt restrânse anumite drepturi cetățenești

ii. este necesară o clarificare a noțiunii de domiciliu și o armonizare a legislației cu realitatea ultimilor ani, în contextul integrării în UE și al erei digitalizării. Tehnologiile digitale reprezintă soluții puternice pentru soluționarea acestor probleme și pentru adaptarea sistemelor la provocările viitoare.

iii. este necesară modificarea legislației în vederea:

- înscrierii mențiunii de “cetățean român cu domiciliul în străinătate” chiar pe cartea de identitate

- eliminării pașaportului CRDS întrucât se creează o ambivalență a codurilor numerice personale

În aceste condiții, domiciliul vechi din România ar putea deveni reședință (locuința secundară) pentru persoana în cauză și ar putea chiar să rămână stipulat în cartea de identitate(C.I.) Acest lucru ar ajuta mult autoritățile, având astfel o evidență clară atât a domiciliului din străinătate, cât și a celui din România (care devine astfel reședință) și toate acestea în baza aceluiași act de identitate.

Președinte,

Senator Matei Constantin-Boadan

Secretar,

Senator Neagu Ionuț

Doamnei senator PAULIUC Nicoleta,

Președintele Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională